

Jóannes og svenska valið

Áhugavert, ógvuliga áhugavert var at lesa greinina hjá Jóannesi Dalsgaard, lögtingsmanni, um svenska rikisdagsvalið í Sosialinum 20. september.

Sjáltsamt er at lesa um politisk viðurskifti í grannalondum okkara í føroyskum bløðum, og serliga hugaligt er at lesa, tá ið greinahøvundin bæði er hampiliga kvalifiseraður (tað kann ein nú ikki taka frá Jóannesi) og áhugaður.

At Jóannes brúkar grein um svenska valið at føra valstríð fyrri Javnaðarflokkinn er ikki tað versta. Sjálvandi kann ein halda tað vera eitt sindur óheithugligrar at sníkja javnaðarpropaganda inn á lesaran gjøgnum eina grein, sum verður presenterað sum ein saklig metan av svenska valinum. Men hinvegin er tað ongin loyna, at maðurin er politikari, at Sosialurin er javnaðarblað og val er í november, so vit vænta ikki heilt partleysa skrivning høðani.

Tó er tað her neyðugt at viðmerkja okkurt av tí, ið varð sagt um rikisdagsvalið svenska. Jóannes byrjar við m.a. at siga, at sosialistisk valsigurin merkir «eitt endaligt farvæl til nýliberalismuna, sum eisini hevur havt sínar forsprákarar í Føroyum». Eg kundi her hongt meg í roðusnildið (retorikkinn), ið á henda hátt varð brúkt við at umtala høgskaran í Føroyum í tatið, men hetta er nú bara skemtiligt. Verri er tað, at maðurin undirmetir «nýliberalismuna» so sterkt, at svarar bara við einum einstakum vali skulu hava sagt endaliga farvæl til hesa sjálvseknuna hugmyndaførðina. Hevði tað verið so væll!

Jóannes tvætlað eisini, tá hann skrivur: «Tey samfeløg, sum gjørdust offur fyrri nýliberalismuni og nýkonservativismuni

hava ríkið frá kreppu til kreppu, sum róðurleysar skútur í ódnarveðri. Arbeidsloysi, inflatió, skuld, stagnatió og búskaparligt máttloysi eyðkennir hesi lond í dag» (undirstriking av undirritaða). Hesin pástandur er ynskihugsan og at lata eyguna aftur fyrri tí, ein ikki vil siggja.

Seinnleikin er nevniliga, at tey samfeløg, sum vórðu yvirrend av høggrákinum róku frá kreppu til kreppu við arbeidsloysi, inflatió, skuld o.s.fr. eisini tá ið javnaðarmenn stýrdu. Nýliberalistiska flóðaldan var júst eitt svar — ella rættari: ætlað sum eitt svar — uppá hesar trupulleikar vælfærdarsamfælagssins.

At høggrastjórnnir ikki megnaðu at loysa trupulleikarnar, men í staðin fyrri ofta skaptu nýggjar, ella lótu gomlu trupulleikarnar vaksa seg størri, tað er rætt nokk.

Tað hevði helst verið eini ráð til øll tey, ið vilja verja vælfærdarsamfælagið (uttan mun til, um ein er tjóðveldis-, javnaðar- ella kfffr-fólk), at vilja vit høggrákinum til lívs, sum undirgravar okkara mannavinarligu samfælagsskipan og sum vil seta eina asfaltfrumskóg í staðin, so nyttar okkum litið at rópa okkum sjálvi deyv við slagorðum.

Betri roynist at hyggja veruleikan í eyguni og spyrja hvi høggrákið kom, hvat grundarlag, ið vælfærdarsamfælagið gevur fyrri slikum mannafiggindaskapi. Analysera vit høggrákið á henda nátt, verður lættari at vísa fólk á, at keisarin ongi klæði hevur á kroppinum. Gera vit nakað við sjálvan gróðrarbotnin fyrri nýliberalismuna, nýfascismuna o.s.fr., so hepnast kanska einaferð at siga «endaliga farvæl» til hetta rákið.

Uttan at koma við nakrari «uppskrift» her, kann tað tó vera eitt hug-

skot at endurskoða hin almáttuga sosialdemokratiska statin. Kann tað t.d. hugsast, at við tað, at staturin tekur ábyrgd fyrri teim minni mentu, so kólnar ella visnar samkenslan og ábyrgdarkenslan millum samfælagsslimirnar, tí «Landið» og politikararnir loysa trupulleikarnar fyrri okkum. Indivíðið hevur einans skyldur mótevís sær sjálvum og so sjálvandi statinum. Ikki mótevís sínum næsta, tá hetta jú er ein statsuppgáva.

Møguleikin kann nú gerast stórur fyrri at viðgongd individualisma og eftirfylgjandi sjálvsekn fer at trívast. Í einum tílikum samfælag kann ein politikkur, ið lovar nalvaskoðaranum minni skatt, ið vil nokta flóttafólku innferðar- og upphaldsloyvi o.s.fr. ljóða sum sötur musikkur hjá eini stórari fjøld av atomistiskum stutthugsandi individum, ið ikki hava skilt, at menniskjan í roynd og veru er eitt floksdýr, har hvør einstakur hevur skyldur mótevís hvørjum øðrum. Samfælagið er ikki ein sandkassi við óteljandi menniskjaatomum (ella sandkornum) óheft av hvørjum øðru, men ein veldug greipa av individum við felags mentan, kenslum og áhugamálum, tvínað inn í eina felags lagnu; at skula liva samstundis í sama landi. Nógv er eisini, sum skilir, og tað skal ikki dyljast ella lúgvast og manipulerast til skotgrovskrigg (sum vit fara at siggja ivaleyst av í komandi valstríðnum).

Eitt, sum vit øll hava til felags, er okkara tvingandi tørvur á einum ríku náttúrugrundarlagi. Hetta neyðuga grundarlagi er tíværri ikki longur ein sjálfvlgja. Tí siggja vit, at tey grønu vaksa seg størri og størri í Europa. So var eisini í Svøríki nú til seinasta rikisdagsvalið. Skuffandi og nóg so typiskt sosialdemokratiskt, nevndi Jóannes Dalsgaard í grein síni als ikki svenska umhvørvisverndarflokkinn. Hesin flokkur var hósat alt rættiliga nógv medvirkandi til hitt borgaraliga fráfallið í Svøríki.

Sigmund Isfeld, Bergen.

møguleikar.

Vit eru so líðandi byrjað at menna nýggja produkt, men hetta er ikki einfalt, tí tá man hevur konsentrerað seg um at veidda fisk í stórum nøgdum, so er

Vágs Kvøldskúli

Veturin 1988/89

Seyming		
Mánadag	15.30-19.00	Jonna Lindenskov
Mánakvøld	19.00-22.30	Tilmelding: tlf. 731 73
Perluseyming og annað handaligt ítriv		
Tórskvøld	19.00-22.30	Jytte Ludvig
		Tilmelding: tlf. 73626
Lampuskermaseyming		
Mánakvøld	19.00-22.30	Tordis Gaardlykke
Tórskvøld	19.00-22.30	Tilmelding: tlf. 73098
Handarbeiði		
Týskvøld	19.00-22.30	Helena Mikkelsen
Tórskvøld	19.00-22.30	Tilmelding: tlf. 73605
Skaftaveving		
Mánakvøld	19.00-22.30	Karin Brattaberg
Tórskvøld	19.00-22.30	Tilmelding: tlf. 73753
Flættuveving		
Mánakvøld	19.00-22.30	Helena Mikkelsen
		Tilmelding: tlf. 73605
Træsmið		
Mánakvøld	19.00-22.30	Evald Bech
Tórskvøld	19.00-22.30	Tilmelding: tlf. 73817
Metallsmið og sveising		
Tórskvøld	19.00-22.30	Palle Knud Guldbrandsen
		Tilmelding: tlf. 73514
Siglingar- og streymkunnging		
Mánakvøld	19.00-21.35	Óli Petersen
		Tilmelding: tlf. 73031
Fólkadansur		
Mánakvøld	19.00-20.40	Connie Vilhelm
	(á byrjunarstigi)	Tilmelding: tlf. 73409
Mánakvøld	20.40-22.30	
Matgerð		
Týskvøld	19.00-22.30	Súsanna Højsted
Svimjing		
Týskvøld	19.00-19.45	Bjerg Absalonsen
		Tilmelding: tlf. 73787
Fimleikur		
Onskvøld	20.00-21.00	Harriet Gleðisheggj
		Tilmelding: tlf. 73560
Klænkiskeið		
Mánakvøld	19.00-22.30	Súsanna Højsted
Mikukvøld	19.00-22.30	Súsanna Højsted
		Tilmelding: tlf. 73514
Sjónleikur (vit gera ein kirkjuleik)		
Onskvøld	19.00-22.30	Tórgerð Suðuroy
		Jóannes Nolsøe
		Lena Bjarnason
		Tilmelding: tlf. 73464,
		73929, 73517

Um onkur hevur hug til og fortreytir fyrri at undirvísja í onkrari lærugrein, tað verði seg bóklig sum handalig, so er viðkomandi vælkomin at venda sær til leiðaran hesum viðvíkjandi.

Øll skeiðini eru treytað av nóg stórar luttøku.

Tilmeldingargjaldið á 100 kr. fyrri hvørja lærugrein verður gildið fyrsta kvøldið.

Vágs Kvøldskúli

Tlf. 73415

øllum færum ugga seg við at tá man situr á so stórum parti av hesi keldu til fóður, at man skuldi kunnað fingið hetta til at ganga.

Fiskarframleiðslan á landi er siðbundin framleiðsla við reinum flokum, flokum í blokk og saltfisk. Tíverri hevur framleiðslan verið bygd í sera stóran mun á stórar nøgdir, og tí hevur tað verið ringt at sipa fyrri einum rimiliga skilagøðum arbeidsgongd. Atli segði: «Min privata meining er, at henda siðbundna flakakvinnan er í ferð við at yvirvira seg sjálva og at vit kanska eru

eitt sindur ov seint úti at fáa framleiðsluna meira menta. Eg haldi, at vit mugu leggja dent á pristøðuga framleiðslu, framleiðslu við hægri forælingsstigi.

Undir verandi umstøðum er neyðugt at stuðla ráveruprisirnar við stórum upphæddum við hvørt. Hetta er eisini uhensigtsmæssigt, tí tað er ikki altíð móguligt at útvega tær nøgdir, sum eru neyðugar fyrri at fólk skal koma í arbeiði á virkjunum og hetta týðir at vit ikki fáa góðar ella regluligar arbeidsumstøður, heldur sera svingandi inntøku-

ringt at leggja um til produktir sum skulu baserast á nógv minni nøgdir av ráveru til mundi hægri góðsku enn vit eru von við, og til mundi hægri pris, kanska

dupultan pris frá tí, vit kenna nú. Hetta er ein eggjan, bæði fyrri tey, sum skulu fiska við skipunum og tey, sum skulu arbeiða í idnaðinum», segði Atli Dam at enda. etj.